

Toelichting vrijstellingen 2020-2021

Vrijstellingsverzoeken voor het afleggen van een of meer examenonderdelen worden alleen in behandeling genomen wanneer het aanvraagformulier volledig is ingevuld met toevoeging van relevante vereiste bewijsstukken zoals hieronder benoemd, per onderdeel waar de vrijstelling voor wordt aangevraagd.

Een vrijstellingsverzoek kan eenmalig gedaan worden gelijktijdig voor alle examenonderdelen die voor jou van toepassing zijn. Een vrijstellingsverzoek kun je uitsluitend tot 30 werkdagen na startdatum van de opleiding digitaal indienen via het "Aanvraagformulier Vrijstellingen" op de website van Capabel Onderwijs Groep. Dit digitale aanvraagformulier vind je op de pagina Over Capabel/Direct aanvragen/Vrijstelling. Voor mbo-studenten Beveiliging is dit vinden op de website van Capabel PRO onder algemene info/direct aanvragen/vrijstelling.

Lees eerst zorgvuldig deze toelichting!

Engels (generiek)

Voor examinering Engels¹ kan geheel of gedeeltelijk vrijstelling worden verleend indien:

Gedeeltelijke vrijstelling

- Je hebt in een voorafgaande mbo-opleiding voor het desbetreffende onderdeel op hetzelfde of op een hoger mbo-niveau² examen gedaan en je hebt daarvoor ten minste het cijfer 6,0 behaald.

Vereiste bewijsstukken:

- Schrijven, Spreken, Gesprekken voeren: Aantoonbaar bewijs van specifiek behaald resultaat, een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma of een ander gelijkwaardig bewijsstuk waaruit herleidbaar is dat het resultaat behaald is op basis van het overeenkomstig referentieniveau van de mbo-opleiding waarvoor ingeschreven.
- Lezen en luisteren: Aantoonbaar bewijs van het eerdere examenresultaat op basis van een Centraal Examen (COE), een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma of een ander gelijkwaardig bewijsstuk waaruit herleidbaar is dat het resultaat behaald is op basis van het overeenkomstig referentieniveau van de mbo-opleiding waarvoor ingeschreven. Een resultaat op een pilotexamen is niet toereikend voor een vrijstelling.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.

Gehele vrijstelling

- Je hebt in een voorafgaande mbo-opleiding het generieke vak of het keuzedeel Engels behaald op hetzelfde of op een hoger mbo-niveau met ten minste het eindcijfer 6. Vrijstelling voor een Centraal Examen (COE) kan uitsluitend verleend worden indien het eerdere examenresultaat ook op basis van een Centraal Examen is. Een resultaat op een pilotexamen is niet toereikend voor een vrijstelling.

¹ Een vrijstelling Engels geldt niet voor eventuele specifieke beroepsgerichte eisen Engels, als die beschreven staan in het kwalificatiedossier.

² Het referentieniveau Engels dat bij mbo-4 opleidingen minimaal van toepassing is: niveau B1 voor het Centraal Examen en niveau A2 voor de instellingsexamens, m.u.v. de opleiding Onderwijsassistent waarbij niveau B1 voor de instellingsexamens van toepassing is. Engels behoort alléén bij mbo-4 opleidingen tot de generieke vakken.

Vereiste bewijsstukken:

- Een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma dan wel een kopie resultaat keuzedeel Engels B1/B2 met daarop de behaalde cijfers of een ander gelijkwaardig bewijsstuk waaruit herleidbaar is dat het resultaat behaald is op basis van het overeenkomstig referentieniveau van de mbo-opleiding waarvoor ingeschreven.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.
- Je hebt in het havo of vwo, niet langer dan 5 jaar geleden³, het eindexamenvak Engels afgerond met ten minste het cijfer 5.

Vereiste bewijsstukken:

- Een kopie van de cijferlijst behorend bij diploma havo of vwo waaruit herleidbaar is dat het resultaat behaald is op basis van het overeenkomstig referentieniveau van de mbo-opleiding waarvoor ingeschreven.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.

Een vrijstelling Engels vervalt 36 maanden na de start van de opleiding of zoveel eerder (nooit later) als op basis van voortschrijvende aanpassingen in wet- en regelgeving vereist is.

De eerder in het mbo behaalde eindwaardering of het eerder havo (B1), vwo (B2) behaalde eindcijfer wordt vermeld als resultaat op de resultatenlijst bij het diploma van de opleiding waarvoor de vrijstelling wordt verleend. Bij een gedeeltelijke vrijstelling telt het resultaat mee in de berekening van het eindcijfer, voorwaardelijk voor diplomering.

Nederlandse taal (generiek)

Voor examinering Nederlandse taal kan geheel of gedeeltelijk vrijstelling worden verleend indien:

Gedeeltelijke vrijstelling

- Je hebt in een voorafgaande mbo-opleiding voor het desbetreffende onderdeel op hetzelfde of op een hoger mbo-niveau⁴ het examen behaald met ten minste het cijfer 6,0.

Vereiste bewijsstukken:

- Schrijven, Spreken, Gesprekken voeren: Aantoonbaar bewijs van specifiek behaald resultaat, een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma of een ander gelijkwaardig bewijsstuk waaruit herleidbaar is dat het resultaat behaald is op basis van het overeenkomstig referentieniveau van de mbo-opleiding waarvoor ingeschreven.
- Lezen en luisteren: Aantoonbaar bewijs van het eerdere examenresultaat op basis van een Centraal Examen (COE), een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma of een ander gelijkwaardig bewijsstuk. Een resultaat op een pilotexamen is niet toereikend voor een vrijstelling.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.

Gehele vrijstelling

- Je hebt in een voorafgaande mbo-opleiding het generieke vak of het keuzedeel Nederlandse taal behaald op hetzelfde of op een hoger mbo-niveau met ten minste het eindcijfer 6.

³ Havo en vwo studenten die schooljaar in 2019-2020 zijn gediplomeerd, hebben geen centraal examen Engels gedaan. De minister heeft in het Besluit eindexamens voortgezet onderwijs 2020 aangegeven dat er geen centrale examens worden afgenomen en dat het eindexamen voor schooljaar 2019-2020 dus bestaat uit alleen het schoolexamen. Het eindexamen is dus het schoolexamen voor dat schooljaar.

⁴ Het referentieniveau Nederlandse taal dat van toepassing is: 2F voor mbo-niveau 2 en 3; 3F voor mbo-niveau 4.

Vrijstelling voor een Centraal Examen (COE) kan uitsluitend verleend worden indien het eerdere examenresultaat ook op basis van een Centraal Examen is. Een resultaat op een pilotexamen is niet toereikend voor een vrijstelling.

Vereiste bewijsstukken:

- Een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma dan wel een kopie resultaat keuzedeel Nederlands 3F met daarop de behaalde cijfers of een ander gelijkwaardig bewijsstuk, waaruit herleidbaar is dat het resultaat behaald is op basis van het overeenkomstig referentieniveau van de mbo-opleiding waarvoor ingeschreven.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.
- Je hebt in het havo of vwo, niet langer dan 5 jaar geleden⁵, het eindexamenvak Nederlandse taal op basis van het referentieniveau afgerond met ten minste het cijfer 6.

Vereiste bewijsstukken:

- Een kopie van de cijferlijst behorend bij diploma havo of vwo, waaruit herleidbaar is dat het resultaat behaald is op basis van het overeenkomstig referentieniveau van de mbo-opleiding waarvoor ingeschreven.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.

Een vrijstelling Nederlandse taal vervalt 36 maanden na de start van de opleiding of zoveel eerder (nooit later) als op basis van voortschrijvende aanpassingen in wet- en regelgeving vereist is.

De eerder in het mbo behaalde eindwaardering of het eerder havo, vwo behaalde eindcijfer wordt vermeld als resultaat op de resultatenlijst bij het diploma van de opleiding waarvoor de vrijstelling wordt verleend. Bij een gedeeltelijke vrijstelling telt het resultaat mee in de berekening van het eindcijfer, voorwaardelijk voor diplomering.

Registratie eerder behaald resultaat Nederlandse taal of Engels (generiek)

- Het is ook mogelijk om registratie aan te vragen voor Nederlandse taal of Engels⁶ op basis van een *onvoldoende*, mits de vereiste zak/slaagbeslissing bij diplomering voldoet. Het eerdere examen moet zijn afgelegd als onderdeel van een mbo-opleiding of op basis van een examen afgelegd in het havo of vwo, niet langer dan 5 jaar geleden. Voor een centraal examen kan in dit kader uitsluitend registratie worden aangevraagd op basis van een eerder afgelegd centraal examen. Een resultaat op een pilotexamen is niet toereikend voor een registratie.

Vereiste bewijsstukken:

- Een bewijsstuk zoals bij de registratie per variant benoemd wat voldoet aan de vereisten bewijsstukken.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.

Het eerder behaalde (onvoldoende) resultaat wordt geregistreerd, je hebt dan géén vrijstelling, uitsluitend registratie. Dit betekent dat je lessen generieke vakken volgt én eventueel examens aflegt.⁷ Indien je alsnog een examen wilt maken voor een onderdeel waar je registratie voor hebt,

⁵ Havo en vwo studenten die schooljaar in 2019-2020 zijn gediplomeerd, hebben geen centraal examen Nederlands gedaan. De minister heeft in het Besluit eindexamens voortgezet onderwijs 2020 aangegeven dat er geen centrale examens worden afgenomen en dat het eindexamen voor schooljaar 2019-2020 dus bestaat uit alleen het schoolexamen. Het eindexamen is dus het schoolexamen voor dat schooljaar.

⁶ Registratie is alléén mogelijk voor Nederlandse taal en Engels generiek, niet voor andere vakken zoals b.v. Rekenen.

⁷ Bij een voldoende examenresultaat per onderdeel (5,5) of hoger komt deze verplichting te vervallen.

dien je hiervoor zelf een examen aan te vragen via de website d.m.v. een aanvraag herkansing. Je wordt hier niet automatisch voor ingepland. Het hoogst behaalde resultaat (geregistreerd of behaald) wordt bij de berekening van de eindwaardering gebruikt. Om voor het diploma in aanmerking te komen dien je te voldoen aan de op het moment van diplomering geldende gestelde eisen.

De huidige eisen zijn:

- Voor mbo-2 en mbo-3: Nederlandse taal eindcijfer 5 of hoger.
- Voor mbo-4: een 5 en 6 (in willekeurige volgorde) als minimale eindresultaten Nederlandse taal en Engels.

Een registratie vervalt 36 maanden na de start van de opleiding of zoveel eerder (nooit later) als op basis van voortschrijvende aanpassingen in wet- en regelgeving vereist is.

Rekenen (generiek)

Voor examinering van het Centraal Examen Rekenen kan vrijstelling worden verleend indien:

- Je hebt in een voorafgaande mbo-opleiding het examen of het keuzedeel Rekenen behaald op hetzelfde of op een hoger mbo-niveau⁸ met ten minste het eindcijfer 6. Vrijstelling voor een Centraal Examen (COE) kan uitsluitend verleend worden indien het eerdere examenresultaat ook op basis van een Centraal Examen is. Een resultaat op een pilotexamen is niet toereikend voor een vrijstelling.

Vereiste bewijsstukken:

- Een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma, dan wel een kopie resultaat keuzedeel Rekenen 3F met daarop het behaalde eindcijfer Centraal Examen rekenen.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.
- Je hebt in het havo of vwo, niet langer dan 5 jaar geleden, de rekentoets afgerond met ten minste het cijfer 6. De rekentoets moet aantoonbaar gebaseerd zijn op het referentieniveau Rekenen (2F dan wel 3F) dat van toepassing is.

Vereiste bewijsstukken:

- Een kopie van het resultaat rekenen havo of vwo.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.

Een vrijstelling Rekenen vervalt 36 maanden na de start van de opleiding of zoveel eerder (nooit later) als op basis van voortschrijvende aanpassingen in wet- en regelgeving vereist is.

De eerder in het mbo behaalde eindwaardering of het eerder havo, vwo behaalde eindcijfer wordt vermeld als resultaat op de resultatenlijst bij het diploma van de opleiding waarvoor de vrijstelling wordt verleend.

Loopbaan en Burgerschap (generiek)

Loopbaan

Voor het onderdeel loopbaan wordt géén vrijstelling verleend.

⁸ Het referentieniveau Rekenen dat minimaal van toepassing is: 2F voor mbo-niveau 2 en 3; 3F voor mbo-niveau 4.

Burgerschap

- Voor de inspanningsverplichting van Burgerschap kan⁹ vrijstelling worden verleend indien je in een voorgaande mbo-opleiding, niet langer dan 5 jaar geleden, voldaan hebt aan de eisen van Burgerschap.

Vereiste bewijsstukken:

- Een kopie van de resultatenlijst behorend bij mbo-diploma of een ander gelijkwaardig bewijsstuk waarmee specifiek aantoonbaar gemaakt wordt dat *voldaan* is aan de inspanningsverplichting voor Burgerschap.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.
- Als je bij aanvang van de opleiding 30 jaar of ouder bent en je aan kan tonen dat je de inhoud van de 4 dimensies Burgerschap beheerst, door het behalen van instaptoetsen, is het mogelijk om vrijstelling per behaalde dimensie te verkrijgen. De toetsen worden op basis van leeftijd (30 jaar of ouder) bij de start van de opleiding aangeboden. Je hoeft niet in te schrijven. Indien per dimensie de afzonderlijke toetsresultaten 6 of hoger zijn krijg je voor die dimensie vrijstelling. Je hebt per toets één poging. Er is uitsluitend vrijstelling mogelijk per dimensie. Als een van de toetsresultaten binnen een dimensie < 6 is dan wordt voor die dimensie geen vrijstelling verleend. Voor de dimensies waar je geen vrijstelling voor krijgt, volg je het programma en maak je de portfolio('s) en lever je deze in.

Vereiste bewijsstukken:

- Toetsresultaten.

BPV-uren

Voor de opleiding **Mbo-verpleegkundige** kan gedeeltelijk vrijstelling worden verleend voor de praktijkgerichte opleidingsuren wet BIG (2300 uur) indien je in het bezit bent van een diploma Verzorgende IG en relevante werk-, stage-uren. Deze vrijstelling hoeft je *niet* apart aan te vragen maar wordt individueel aan je toegekend op basis van de bewijsstukken die je mee moet sturen voor je inschrijving. Zie voor nadere informatie over de vrijstelling die verleend kan worden voor deze opleiding het document *Toelating tot de Opleiding Mbo Verpleegkundige*.

Voor **alle overige opleidingen** geldt dat er geen vrijstelling voor BPV-uren wordt verleend.

Beroepsgerichte examens

Voor beroepsgerichte examens verleent Capabel Onderwijs Groep géén vrijstellingen. Alleen bij de opleidingen Beveiliging mbo-2 en Coördinator Beveiliging mbo-3 zijn vrijstellingen voor beroepsgerichte onderdelen mogelijk. Zie hiervoor het examenprogramma van de exameninstelling SVPB.

Keuzedelen

- Indien de student in een voorafgaande mbo-opleiding een keuzedeel afgerond met minimaal een 6 of gelijkwaardige beoordeling zoals "voldoende", kan voor dit keuzedeel aan de examencommissie vrijstelling worden gevraagd.

Vereiste bewijsstukken:

⁹ De voorafgaande mbo-opleiding moet voldoende gelijkwaardig zijn. Vrijstelling wordt bijvoorbeeld niet verleend als de voorafgaande mbo-opleiding op niveau 2 was en je nu start met een mbo-4 opleiding.

- Een aantoonbaar examenresultaat voor het keuzedeel. Resultaten behaald op een al dan niet vergelijkbare opleiding of cursus (of delen ervan) tellen nadrukkelijk niet, alléén het betreffende mbo-keuzedeel telt. Het bewijsstuk dient de SBB-code van het keuzedeel en het examenresultaat te bevatten. Dit is bij voorkeur een mbo-diploma of -resultatenlijst.
- Zie laatste pagina van dit document voor specificatie bewijslasten.

Een vrijstelling voor een keuzedeel vervalt 36 maanden na de start van de opleiding of zoveel eerder (nooit later) als op basis van aanpassingen in wet- en regelgeving vereist is.

Indien de vrijstelling wordt toegekend, wordt op de resultatenlijst van de vervolgopleiding vrijstelling en het eerder behaalde resultaat vermeld.

Indien een keuzedeel waarvoor een student vrijstelling wil aanvragen, niet behoort tot één van de twee keuzedeelpakketten die horen bij de (vervolg)opleiding, kan de student schriftelijk een verzoek indienen bij het bevoegd gezag om het keuzedeel alsnog onderdeel te laten uitmaken van de opleiding. Het bevoegd gezag kan zo'n verzoek uitsluitend toekennen als het keuzedeel onderdeel is van het keuzedeelaanbod binnen Capabel Onderwijs Groep én als het keuzedeel gekoppeld is aan de kwalificatie (SBB).

Een eventueel verleende vrijstelling geldt alléén voor het keuzedeel-examen. Voor de lessen en de stage-uren wordt géén vrijstelling verleend.

Bewijsstukken

Uitsluitend aangegeven bewijsstukken worden in behandeling genomen bij het behandelen van het vrijstellingsverzoek. Indien bewijsstukken niet voldoen wordt het verzoek afgewezen. *Eenmalig* kunnen er aanvullende of andere bewijsstukken aangeleverd worden die wel voldoen aan de vereisten.

De controle op de bewijsstukken omvat:

- *Dekking:*
Geeft het bewijsstuk onomstotelijk weer dat het eerder behaalde resultaat voldoet aan de vereisten van dekking aan zoals referentiekader taal en/of rekenen?
- *Niveau:*
Geeft het bewijsstuk onomstotelijk weer dat het eerder behaalde resultaat overeenstemt met het niveau, bijvoorbeeld 2F of 3F?
- *Examenvorm:*
Geeft het bewijsstuk onomstotelijk weer dat het eerder behaalde resultaat is afgenomen met een evenredige examenvorm zoals centraal of instellingsexamen?
- *Authentiek en betrouwbaar:*
Is het bewijsstuk afgegeven en ondertekend door een daar aangewezen partij, zoals examencommissie, waaruit kwalitatieve examinering afgeleid kan worden?